

Секція 11. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ПРОЄКТАМИ

*Ажаман І.А.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту і маркетингу,
Тюкаєв А.С.,
здобувач PhD,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Післявоєнне відновлення соціальної інфраструктури України є ключовим елементом стабілізації економіки, соціальної адаптації населення та подальшого розвитку країни. Під соціальною інфраструктурою розуміють сукупність установ та організацій, які забезпечують громадян основними послугами в таких сферах, як охорона здоров'я, освіта, культура, спорт, житлово-комунальне господарство та транспорт. Відновлення цих секторів в Україні у поствоєнний період є нагальним завданням для забезпечення сталого розвитку суспільства. Стратегія розвитку соціальної інфраструктури повинна включати комплексний підхід, зважаючи на виклики, що постали перед країною внаслідок війни, зокрема зруйновану інфраструктуру, міграцію населення та необхідність економічного відновлення. Узагальнюючи дослідження сучасних науковців були сформовані наступні принципи стратегії розвитку.

Децентралізація та місцевий підхід. Важливою складовою стратегії є децентралізований підхід, який дозволяє місцевим громадам самим визначати пріоритети у відбудові інфраструктури. Кожен регіон має свої особливі потреби, і саме місцеві органи влади найкраще обізнані з проблемами та викликами своєї території. В умовах післявоєнного відновлення важливо надавати громадам фінансову та організаційну автономію для планування та реалізації проектів відновлення інфраструктури.

Енергоефективність та екологічність. Відновлення соціальної інфраструктури повинно здійснюватися з урахуванням сучасних вимог до енергоефективності та екологічності. Це включає впровадження нових технологій в будівництві, які дозволяють знизити витрати на енергоспоживання, а також використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячні та вітрові електростанції. Енергоефективна інфраструктура сприятиме зменшенню залежності від викопних видів палива та позитивно вплине на екологічну ситуацію.

Інклюзивність та соціальна справедливість. Стратегія розвитку соціальної інфраструктури повинна забезпечувати рівний доступ до послуг для всіх верств населення. Особливу увагу слід приділяти людям з інвалідністю, ветеранам, переселенцям та соціально незахищеним категоріям. Будівництво нових об'єктів повинно враховувати потреби цих категорій громадян, зокрема забезпечення безбар'єрного середовища.

Інноваційність та цифровізація. У поствоєнний період важливим напрямком є впровадження інноваційних технологій у всі сфери соціальної інфраструктури. Це стосується як цифровізації адміністративних послуг, так і застосування новітніх рішень у сфері охорони здоров'я, освіти та транспорту. Впровадження цифрових технологій сприятиме швидшому відновленню та підвищенню ефективності управління інфраструктурою.

Безпека та стійкість. Соціальна інфраструктура в післявоєнний період повинна бути розроблена з акцентом на безпеку та стійкість до можливих майбутніх кризових ситуацій. Це передбачає укріплення будівель, розробку безпечних маршрутів евакуації, а також впровадження технологій, які забезпечать стійкість об'єктів до природних та техногенних катастроф. Особлива увага повинна приділятися будівництву сучасних укриттів, зокрема в школах, лікарнях та інших громадських закладах.

До основних напрямів стратегії розвитку соціальної інфраструктури слід віднести наступні.

Відновлення та модернізація освітньої інфраструктури. Освітня система України сильно постраждала внаслідок війни. Багато шкіл, університетів та інших навчальних закладів були зруйновані або зазнали значних пошкоджень. Стратегія розвитку освіти повинна включати:

- Відновлення пошкоджених та будівництво нових шкіл з урахуванням сучасних вимог безпеки.
- Розвиток цифрової інфраструктури для забезпечення доступу до онлайн-освіти, особливо у віддалених районах.
- Підвищення кваліфікації вчителів та розвиток нових освітніх методик, що відповідають умовам післявоєнного відновлення.
- Створення програм психологічної підтримки для учнів та вчителів, які постраждали від війни.

Охорона здоров'я. Післявоєнне відновлення системи охорони здоров'я потребує значних зусиль для реконструкції медичних закладів, особливо в регіонах, де відбувалися бойові дії. Важливими напрямками стратегії є:

- Відбудова зруйнованих лікарень, поліклінік та інших медичних закладів.
- Створення реабілітаційних центрів для ветеранів, переселенців та інших осіб, які постраждали від наслідків війни.
- Модернізація медичних закладів з урахуванням інноваційних технологій, таких як телемедицина та електронні медичні картки.
- Забезпечення рівного доступу до медичних послуг, особливо у сільській місцевості та віддалених регіонах.

Житлово-комунальне господарство та міська інфраструктура. Відбудова житла та комунальних систем є ключовим пріоритетом у стратегії розвитку післявоєнної України. Основні напрями:

- Реконструкція житлових будинків, зруйнованих під час війни, з урахуванням сучасних стандартів енергоефективності.

- Модернізація систем водопостачання, каналізації, електро- та теплопостачання.

- Впровадження програм підтримки переселенців, зокрема забезпечення їх доступним житлом.

- Створення "розумних міст" з акцентом на екологічність та комфортність міського середовища.

Транспортна інфраструктура. Післявоєнне відновлення транспортної інфраструктури є важливою умовою для економічного зростання та розвитку регіонів. Пріоритетні напрями включають:

- Відновлення зруйнованих доріг, мостів та залізничних ліній.

- Модернізація громадського транспорту, зокрема впровадження електричних автобусів та інших екологічних видів транспорту.

- Розвиток логістичних центрів для поліпшення транспортного сполучення між регіонами та країнами ЄС.

- Створення умов для підвищення безпеки на дорогах, зокрема встановлення сучасних систем відеоспостереження та управління рухом.

Культура та спорт. Відновлення культурної та спортивної інфраструктури сприятиме не лише соціальній адаптації населення після війни, але й стане важливим чинником психологічної реабілітації. Основні напрями:

- Відновлення та реконструкція культурних закладів, таких як музеї, театри, бібліотеки.

- Створення нових спортивних об'єктів, зокрема стадіонів, спортзалів та відкритих майданчиків для масового спорту.

- Організація культурних та спортивних заходів для зміцнення соціальних зв'язків та підтримки морального духу населення.

- Підтримка та розвиток молодіжних програм, спрямованих на залучення до активного та здорового способу життя.

Важливою частиною стратегії є забезпечення належного фінансування та ефективної організації процесу відновлення. Основні джерела фінансування:

Державний бюджет. Частина відновлювальних робіт буде профінансована державою через цільові програми.

Міжнародна допомога. Післявоєнна Україна вже отримує суттєву підтримку від міжнародних організацій та партнерів, таких як ЄС, Світовий банк та інші.

Приватні інвестиції. Співпраця з приватним сектором дозволить залучити інвестиції для відновлення житла, комерційних об'єктів та інфраструктури.

Стратегія розвитку соціальної інфраструктури в післявоєнний період має ключове значення для відновлення економіки та забезпечення соціальної стабільності.

*Алексєнко Л.М.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри управління та адміністрування
Смоленюк Р.П.,
кандидат економічних наук, доцент,
Західноукраїнський національний університет*

ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРОЄКТУВАННЯ ФІНАНСОВО ДОСТУПНОГО ЖИТЛА

Глобальний тренд синергії концепцій сталого розвитку та цифрової трансформації змінює акценти управління проектами в різних сферах економіки. Теоретико-прикладні засади реалізації концепції стійкого відновлення вимагають переосмислення підходів з урахуванням трендів розвитку економіки. Акіб Аслам, Петя Коєва Брукс визнають, що в глобальній економіці в багатьох країнах з ринком, що формується, спостерігається ефект конвергенції, тобто країни з ринком, що формується, і країни, що розвиваються, як “магніт”, притягують зовнішні потоки капіталу, оскільки відносно невелика капітальна база й високий потенціал росту цих країн означають привабливу реальну прибутковість [1, с. 58-61].

Розробка комплексної житлової політики має враховувати терміни закінчення інтенсивної війни, стан еко-системи і інфраструктурної логістики, а